

**שאלות ותשובות
בהלכות איסור והיתר
מיוחס לקדמון מאיטליה**

יוצא עפ"י כת"י קמברידג' 1224.4 ADD

**שאלות ותשובות בחולין
לרבינו שבת**

יוצא ע"פ כת"י פריס 369

עיה"ק ירושלים תובב"א

שנת תשמ"ב לפ"ק

כל הזכויות שמורות

PRINTED IN ISRAEL

שאלות ותשובות בחולין מיוחס לקדמוני איטליה

אם ישאלך אדם מי הוא כשר לשחוט לכתחילה. תשיב לו מי שהוא בן ברית, והוא מחייב במצוות להוציא אחריו ידי חובתו, ואפי' אם הוא קטן ושלא הגיע לחינוך והוא בן דעת מותר לאכל משחיטתו, לבד אם הוא מומחה, או אם אינו מומחה כגון שהיו אחרים רואין אותו, שחיטתו כשירה.

פירש רב שמואל בן הפני הכהן ז"ל יש בני ברית והם גדולים ואעפ"כ שחיטתן פסולה. ואלו הן: עבד ואשה וסריס, וקן משמונים שנה ומעלה, ואבל, ושיכור שאינו יכול לדבר לפני המלך. ולא נראו דבריו לרבינו שבתי ז"ל, והשיב לו ראיות נכוחות וזה לשונו: למה שחיטת אבל פסולה. אי משום דטריד הא קיימא לן דלא בעינן כוונה בחולין. ועוד למה יהא שחיטת זקן משמונים שנה ומעלה וסריס וחולה פסולה, אם תאמר משום שאין להם כח הלא קטן בן דעת שחיטתו כשירה אם הוא מומחה, ואם כן למה נשתנו מקטן בן דעת. הלא קטן נמי אין לו יכולת כגדול, ולא אילו בלבד שחיטתו כשירה אלא אפי' עבד ואשה שחיטתן כשירה, ששנינו במשנתנו שהשחיטה כשירה בנשים בעבדים ובטמאים. ולי נראה כי באבל וסריס ועבד ואשה נראין דבריו של רבי שבתי דדאי שחיטתן כשירה. אבל בזקן משמונים שנה ומעלה לא נראו דבריו, דזקן אין לו כח אלא הוא נבעת ונחרד, ומפני הביעות והחרדה אינו שוחט בטוב, כי שמא יפול הסכין מידו ויעשה שהיה. אבל קטן שהגיע לחינוך יש לו כח, כיון שהוא בן י"א שנה, דהכי תנן ר' יוחנן אמר בן י"א שנה מחנכין אותו למצוות בן י"ב שנה משלימין אותו מדאורייתא והלכתא כוותיה. ועל כן לא נראו דבריו בזקן ושחיטתו פסולה.

אי"א שכור שאינו יכול לדבר לפני המלך שחיטתו כשירה אי לאו. תשיב לו שחיטתו פסולה אם אין אחרים רואין אותו, מכיון שאינו בן דעת שמא ישהא או שמא ידרוס או שמא יחליד ולא ידע מאי עביד.

אי"א ישראל שהוא משומד לאכל נבילה לתיאבון מותר לאכל משחיטתו אי לאו. תשיב לו בדקין סכין ונותנין לו ומותר לאכל משחיטתו. אבל אם לא בדקו סכין ונתנו לו אסור לוכל משחיטתו. מאי טעמא מטרח לא טרח לבדוק הסכין. אבל כשבדקין סכין ונותנין לו

שאלות ותשובות בחולין

שחיטתו כשירה. מאי טעמא דלא שביק התירא ואכיל איסורא.
 אי"א ישראל משומד אוכל נבילות להכעיס מהו לוכל משחיטתו. תשיב
 לו אסור לוכל משחיטתו ואפילו אם בדקו סכין ונתנו לו, מאי
 טעמא משום דמועד הוא לנבלה בידיים, אבל אם היו אחרים רואין אותו
 ושחט נמי בסכין בדוקה מותר לוכל בשחיטתו.

אי"א ישראל שהוא משומד לנסך היין לע"ז או שהוא עובד ע"ז או
 מחלל שבתות בפרהסי' מותר לוכל משחיטתו או לאו. תשיב לו
 שחיטתו פסולה ונבילה ומטמאה במשא כשחיטת נוכרי, דאמרינן סתם
 מחשבת נכרי לע"ז שהעובד ע"ז ככופר בכל התורה. ומגלן מן התורה
 דכת' וכי תשגו ולא תעשו את כל המצוות האלה. וילפינן בהוריות דבע"ז
 משתעי והמחלל שבתות בפרהסיא נמי ככופר במעשה בראשית. ואפי'
 בדקו סכין ונתנו לו אופי' אחרים רואין אותו ואפי' הוא מומחה שחיטתו
 פסולה.

אי"א שחיטת הנוכרי פסולה או נבילה תשיב לו שחיטתו נבילה. דסתם
 מחשבת נוכרי לע"ז וע"ז מטמאה במשא כנדה, שנ' תזרם כמו
 דוה צא תאמ' לו.

אי"א חרש שוטה וקטן מותרין לשחוט לכתחילה כשאחרים רואין אותן
 אי לאו. תשיב לן מותרין בדיעבד אבל לכתחילה לא ואפי' אחרים
 רואין אותן משום דמועדין הן לקלקל.

אי"א קטן בן דעת שחיטתו כשירה אי לאו. תשיב לו שחיטתו כשירה
 אם יודע הלכות שחיטה ואפי' אם אינו יודע ואחרים רואין אותו
 לבד אם הוא מתכוין לחתיכה בעלמא דלא בעינן כוונה בחולי' שיהיה
 דעתו וכוונתו לשם שחיטה רק שיתכוין לחתוך בשר בעלמא.

אי"א כיצד נקרא מומחה וכיצד נקרא מוחזק. תשיב לו מומחה נקרא
 מי שידוע הלכות שחיטה, כגון איזו היא שחיטה פסולה ואיזו
 היא שחיטה כשירה, ויהא בקי נמי בהלכות סכין ועדיין לא הוחזק
 לשחוט שנים ושלשה פעמים ואעפ"כ שחיטתו כשירה לכתחילה. ומוחזק
 נקרא מי ששחט שנים ושלשה פעמים וידוע לאמץ את ידיו היטב
 בשחיטתו ואינו מתעלפה בשחיטתו שוחט לכתחילה בפני מומחה ואם
 עבר ושחט שלא בפני מומחה שחיטתו פסולה, דכיון דלא גמיר זמנין
 דשהי דריס ולא ידע מאי קא עביד, דאמ' שמואל כל טבח שאינו יודע
 הלכות שחיטה אסור לוכל משחיטתו. ואילו הן שהיה דריסה חלדה
 הגרמה ועקור. ופריך בגמרא מאי קמ"ל כולהי תננהי. ומתרץ לא צריכא
 אלא כגון דשחט קמן חד סימן שפיר מהו דתימא מדהאי שחט שפיר אידך
 נמי שחט שפיר קמ"ל הא אתרמימי איתרמי ליה. ואידך דילמא שהה
 חרס ולא ידע מאי עביד.

אי"א ישראל ששחט והלך לו ולא ידעין אי גמיר אי לא גמיר מה הוא לוכל אותה השחיטה תשיב לו אותה השחיטה מותרת דחשבינן ליה מסתמא מומחה, דקיימא לן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן. דהכי אמרינן בגמרא האומ' לשלוחו צא ושחוט והלך ומצא שחוט חזקתו שחוט, ומסיק התם דלמא אניש אחרינא שמע ואזיל ושחט. אלמא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן. דרוקא דידע לן דישאל הוה. אבל אי מספקא לן בין ישראל לגוי הוויא נבילה וכגון דבדיקנא לה לבהמה ואשכחן דשחטה שפיר אבל אי אשכחן לשחיטה שום פסלות אסור לאוכלה. ואם יקשה לן מיהא דאמ' רב הונא בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לה במה שנחטה דקיימא לן דהלכתא הכי. התם דאתלד ספק טריפות בבהמה כגון שלא בדק הסימנין ואינו ידע אם שחטן כולן אי לא. ועל כן אמרו עד שיודע לך במה נשחטה דאמרי' בחזקת איסור עומדת. ולא שייך למימר חזקה אלא בדבר הספק דנימא הועמד דבר על חזקתו.

אי"א מי שאבדו לו גדייו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטין כדרכן בחוץ או באשפה ומכירן בטביעות עין מותר' הן לאוכלם אי לא. תשיב לו מותרין באכילה, דיש לומר יהודי גנבם ושחטם והיה ירא פן יודע וישלם ד' וה' ועל כן השליכם בחוץ. הואיל ומכיר בהן כשרים. דהא ר' חנינה מצא גדי שחוט בין טבריא לצפורי והתירו ואין לחוש על השוחטו שמא היה הדיוט דכבר קיימא לן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן. **אי"א** מנלן הלכות שחיטה מן התורה. תשיב לו הלכה למשה מסיני. וגם יש להם רמז מן התורה דכתי' וצודה לי צידה. והיה יכול לומר ציד בלא ה"א אלא מיכאן רמז לנו לחמש הלכות שחיטה.

אי"א מנלן שחיטה מן התורה ורוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה תשיב לו דכתי' וזבחת כאש"ר צוית'ך מלמד שנצטוה משה רבי' על הושט ועל הקנה ועל רוב א' בעוף ועל רוב ב' בבהמה, ויש מפרשין כאש"ר להיפוך רובו של אחד כמוהו.

אי"א כיצד היא השהיה. תשיב לו כגון שהתחיל לשחוט ונפל סכין והגביהו או נפלו כליו והגביהו או שהשחית את הסכין ועף ובא חבירו ושחט אם שהא כדי שחיטה אחרת פסולה דקה לדקה וגסה לגסה וכן בעוף כדי שיפיל את גפיו לאחוריו נבילה.

ורב יצחק אלפס ז"ל פסק כמאן דאמ' כדי שחיטת בהמה לעוף. ואמ' רבי' שבתי בזה אינו נראה לי דקילותא רבתי היא זו. ופירש זה שאמ' כדי שחיטת בהמה לעוף דהיינו שחיטה לבדה בלא הגבהה ורביצה, ששיעור שחיטת בהמה כשיעור הגבהה עוף ורביצתו ושחיטתו. והכין הוא פירושא דהא מר מרישא בשחיטה לבדה קא מיירי ועדיין לא הזכיר

הגבהה ורביצה דלית הלכתא כוותיה אלא כר' יוסי בר' חנינא דאמ' כדי שיגביהנה וירביצנה וישחטנה דקה לדקה וגסה לגסה.

א"י א' למה השהיה פוסלת בשחיטה. תשיב לו משום דמתה קא שחיט. אינמי משום דמרתתא ומבלע הדם באיברים ואינו יוצא אפי' על ידי מליחה.

א"י א' שהיות מהו שיצטרפו. פי' אם שחט מעט ושהה מעט ועוד חזר ושחט מעט ושהה מעט מצטרפין כל השהיות לשיעור שהיה שלמה ופסולה אי לא. תשיב לו מצטרפין כל השהיות לשיעור שהיה שלמה ופסולה.

א"י א' שהיה במיעוט סימנין מהו. פי' לאחר ששחט רובה בהכשר מי אמרינן דהא אישתחית שפיר ברוב סימנים. או דלמא כולה חדא שחיטה היא והא אית בה שהיה תיקו. ושחיטתו פסולה דכיון דלא איפשיט לן עבדינן לחומרא. ובמיעוט קמא דרושט פשיטא לן דנבילה ובמיעוט קמא דקנה לא מטרפא. דאמרינן הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו כשר, אבל אם שחט רוב א' בעוף ורוב ב' בבהמה ושהה במיעוט האחרון שחיטתו כשירה.

כתב רבי אפרים קלעי ז"ל בחיבורו שהה במיעוט סימנין כגון ששהה בחצי הסימן דוקא, כלומ' באותו המעט שבין חצי הסימן לרובו אע"פ שהוא מעט הוי דינו כדין הרבה ודין השהיה לא ימצא אלא ברושט. דאילו בקנה אם נחתך חציו או פחות מחציו אמרינן פסוקת הגרגרת ברובה. דוקא בעוף דמתכשר ברוב א'. ואינו נראה לי זה הפירוש חדא דלא אמ' שהה במיעוט הסימן אלא במיעוט סימנין. ועוד היכי מצי למימר שהה בחצי הסימן, אם שהה בחצי הסימן פשיטא לן דנבילה, דאכתי לא שחט רובא והיכי הוה בעי תלמודא בחצי הסימן.

ורבי יעקב ז"ל פירש במיעוט במידי דמטרפא ביה ולא מתכשרא ביה והיינו מיעוט ב' סימנין בבהמה כגון רוב קנה ומיעוט וושט בא בבהמה בין בחיה ובמיעוט ראשון אבל במיעוט אחרון בין דרושט בין דקנה כיון דאי שביק ליה הכי הוכשרה ותו לא מפסלה בשהיה וברוב קנה בסוף שחיטה כיוון דאי שביק ליה הכי הוכשרה ותו לא מפסלא. וברוב קנה בסוף שחיטה כיון דשחט רוב ב' סימנין כשירה דהא רוב של כל אחד ואחד בענן הילכך לא מיטרפא ביה בשהיה. וראיתו מדאמרינן בפרק השוחט שחט חצי גרגרת ושהה בה כדי שחיטה אחרת וגמרה שחיטתו כשירה, וגם זה אינו נראה לי. דהיכי הוה בעי תלמודא כששהה ברוב קנה ומיעוט וושט הא פשיטא לכולי עלמא דנקיבת וושט במשהו והוא הדין נמי דאם שהה במיעוט דמטרפא. ועל כן נ"ל פי' המורה. **פירש** רב שמואל בן חפני הכהן ז"ל שאם שהה בין סימן לסימן כשעור

שהיה וחזר ושחט שחיטתו כשירה. ואינו נראה לרבי' שבתי ואמ' דטעות סופר הוא הדיבור הזה ולא אמרו פה קדוש במוהו. דמכיון דאיסורו השהיה הוא משום דמתה קא שחיט אינמי משום דמרתתא ק'א שחי'ט ומבלע הדם באברים ולא נפיק אפי' על ידי מליחה, אם בן מה לי אם שהה בסימן עצמו מה לי אם שהה בין סימן לסימן. ולפי סברת דעתי נראין דברי רבי' שמואל בן חפני הכהן ז"ל דדילמא סברתו היה בעוף שהכשרו בסימן א' ואמ' שאם שהה בין סימן לסימן כיון ששחט את הסימן האחד והוכשר תו לא מפסלא בשהיה וכמא דמנחא בדיקולא דמיא.

אי"א מבין שטעם השהיה משום דמתה קא שחיט אינמי משום דמרתתא ומבלע הדם באיברים ולא משום קלקול השחיטה כי שהה במיעוט ראשון של גרגרת או בחציו תיפסל השחיטה שהרי מתה שחיט. אינמי משום דמרתתא ומבלע הדם באיברים. תשיב לו מאחר שאילו היה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו כשר והוא הדין נמי בששהה במיעוט הראשון או בחציו לאו מתה שחיטה, שהרי אילו נפגם הקנה עד חציו מחיים לא היה מת בכך והדם נמי לא היה נבלע באברים דמחתיכת חצי קנה אינה מתה.

אי"א איזו היא דרוסה. תשיב לו דרסה נקרא כל דבר שדוחקו אדם בבח בלי נענוע הולכה והובאה אלא כאדם שהורג את חברו בסייף או כחותך דלעת או קשואים.

אי"א הדרסה למה פוסלת בשחיטה. תשיב לו מפני שאינו לא מוליך ולא מביא ואין זו שחיטה אלא נחירה ועל כן היא פסולה, דכת' ושחט, אין ושחט אלא ומשך שנ' חץ שחוט לשונם ור"ל משוך.

אי"א בן אדם שהיתה בידו מאכלת בדוקה והפילה כדי לחתוך שום דבר והלכה ושחטה כדרכה מהו. תשיב לו כשירה דלא בענן כוונה בחולין. דוקא כשהפילה הוא אבל אם נפלה מעצמה ושחטה פסולה דכת' וזבחת ואכלת מה שאתה זובח אתה אוכל.

אי"א נעץ סכין בכותל ושחט בה מהו. תשיב לו שחיטתו כשירה. בד"א כשהסכין למעלה וצואר בהמה למטה אבל אם הסכין למטה וצואר הבהמה למעלה יש לחוש שמא מכובד הבהמה עשה דרסה ועל כן היא פסולה ובעוף דקליל אע"ג שהעוף למעלה והסכין למטה כשר. **אי"א** השוחט והתיז שני ראשים כאחת מהו. תשיב לו אם יש בסכין מלא שני צוארים כשירה. וטעמא דמלתא דהא נפק לה מחשש דרסה.

אי"א כמה שיעור אורך הסכין שלא יבוא השוחט לידי דרסה. תשיב לו צריך שיעור שני צוארי בהמה הנשחטת בו, וכמה שיעור אורך

הסכין השוחט בהולכה ובהובאה י"ד אצבעות וסימן ושחטתם בז"ה ארביסר הו.

אי"א שחט בהולכה ולא בהובאה או בהובאה ולא בהולכה מהו. תשי' לו שחיתתו כשירה בדיעבד אבל לכתחלה אנו צריכין הולכה והובאה.

אי"א אם שחט באיזמל שאין לו קרניים מהו. תשיב לו שחיתתו כשירה בדיעבד. אבל מחטא דאושכפי' פי' מרצע של רוצענין, אפי' בדיעבד אם שחט שחיתתו פסולה.

אי"א מהו לשון חלדה. תשיב לו כחולדה הדרה בעיקרי בתים ונכנסת בחורים ובסדקים כך זה נעץ הסכין בין סימן לסימן או תחת צמר מסובך או תחת העור שחיתתו פסולה. ולא מבעיא אם שחט הסימן מלמטה למעלה דדאי פסולה אלא אפי' אם שחטן מלמעלה למטה פסולה. דסוף סוף נעשית חלדה.

אי"א נמצא ברושט שום דבר קשה כגון אגוז או גרעין של תמרה ומעכב את הסימן מלהשחט יש לו תקנה אי לא. תשיב לו יש לו תקנה שידיחנו בסכין למטה או למעלה ויבדוק הסימנין במקום העיכוב ואם לא נפגמה ימהר עד שלא ישהה ויגמור שחיתתו ואחר גמר שחיתתו עוד יבדוק בסימן ואם נקרע או נפגם פסולה, ואי לא כשירה.

אי"א החליד במיעוט סימנין מהו. תשיב לו שחיתתו פסולה בין במיעוט ראשון בין במיעוט אחרון. אבל במיעוט ראשון דקנה אם החליד לא מטרפא כדאמרין הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיתתו כשירה.

אי"א מה פי' הגרמה. תשיב לו רבי' שלמה פי' כמו שוקל עין בעין נותן לו גירומי. ורבי' שבתי פי' מלשון גרם המעלות, שהוא פירושו אבן שמשרטטין בו י"ב שירטוטין כנגד י"ב שעות של יום ומצל השמש מכוונין בו חכמי המלאכה את השעות. ולשון גרם כמשמעו דרגא. כמו מדרגה כלומ' מעלה כלומ' שהוציא הסכין ממקום הראוי לשחיטה והכניסו במקום הפסול. ועל כן הגרים ושחיתתו פסולה.

אי"א מהיכן הוא מקום הראוי לשחיטה. תשיב לו משיפוי כובע ועד כנפי הריאה התחתונה. ואם הטה דיו ויצא ממקום הכשר לשחיטה לצד הראש ולא שייר בחיטי לצד הראש נעשית הגרמה ושחיתתו פסולה. אבל שייר מן החיטי לצד הראש אע"פ שגמר שחיתתו בשיפוי כובע עצמו שחיתתו כשירה.

אי"א שחט שני שלישי והגרים שלישי מהו. תשיב לו שחיתתו פסולה. דבעינן כל השחיטה במקום כשר וליכא.

אי"א שחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי מהו. תשיב לו שחיתתו

מיוחס לקדמוני איטליה

ז

פסולה דבענן כל השחיטה במקום כשר וליכא.

אי"א הגרים שליש ושחט שליש והגרים שליש מהו. תשיב לו שחיטתו פסולה ואע"ג דאיכא לדמותו בחצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא דשחיטתו כשירה מיהו כי נפקא חיותא בעינא רובה בשחיטה וליכא. וכל שכן משהגרים שני שלישי ושחט שליש שהשחיטה פסולה. **אי"א** שחיטה העשויה כמסרק מהו. תשיב לו כגון ששחט מעט והטה סכינא למעלה מאותו המקום וחזר ועיקם הסכין למטה מאותו המקום והשלים שחיטתו כשירה. כיון דכולה שחיטה במקום הכשר לשחיטה, דקיימא לן לא בענן שחיטה מפורעת.

אי"א השוחט בשנים ובשלשה מקומות מהו. תשיב לו פי' בשני סכינים ושני בני אדם ושניהם שוחטין במקום הראוי לשחיטה שחיטתו כשירה דקיימא לן דלא בענן שחיט' מפורעת. והוא הדין נמי שנים הארוזין בסכין ושוחטין אפי' אחד למטה ואחד למעלה כגון שהיו תופשין הסכין באלכסונו של צואר שחיטתו כשירה. דלא בענן שחיטה מפורעת.

ותמה רבי' שבתו בפירוש רבינו שלמה שפיר' כקולמוס באלכסון, דכוליה חד מקום הוא ומפורעת קרינא ביה והתחיל בקנה למעלה וחתך ושיפע כלפי מטה ובמקום שנגמרה שחיטת הקנה התחיל לשחוט את הושט וכן מלמטה למעלה ואמ' אני תמה בפי' ר' ש' אמאי איצטריך לפרושי ומפורעת קרינא ביה והא איתוקם הלכתא דלא בענן שחיטה מפורעת. ולפי סברת דעתי נראין דברי המורה דאמ' ומפורעת קרינא ביה, דאכתי לא איתוקם הלכתא דלא בענן שחיטה מפורעת אלא מההוא תורא דאישתחית בשנים ושלשה מקומות על רב יצחק בר שמואל בר מרתא שקל משופרי שופרי מינה וסבירא להו לשמואל ולר' שמעון בן לקיש דבענן שחיטה מפורעת וקא מויתב להו ר' אבין שחט את הושט למטה ואת הקנה למעלה או את הושט למעלה ואת הקנה למטה שחיטתו כשירה, ואמאי והא בענן שחיטה מפורעת וליכא. והוא מויתב לה והוא מפרק לה בשחיטה העשויה כקולמוס ואפירוקיה דר' אבין פיר' המורה ומפורעת קרינא ביה ולא סבירא ליה למורה הכי דבענן שחיטה מפורעת. ופי' נכון פי' המורה.

אי"א שחט במקום נקב כגון שהיה נקב בקנה והתחיל בנקב ושחט כל הקנה בעוף או הקנה והושט בבהמה שחיטתו כשירה אי לא. תשיב לו שחיטתו כשירה מדאמרינן הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא שחיטתו כשירה.

אי"א שחט ופגע בנקב כגון שהתחיל לשחוט בקנה ופגע באמצע הנקב מהו. תשיב לו שחיטתו כשירה.

אי"א מה פי' עקור תשיב לו כגון שהרביץ בהמה לשוחטה והיתה סמוכה למקום קשה דחקה ברגלה ופשטה צוארה ונעקרו הסימנין קדם השחיטה אע"פ ששחטה שחיטתו פסולה.

אי"א שחט את הורשט בעוף ופסק את הגרגרת מהו. תשיב לו שחיטתו כשירה. דכיון ששחט תחילה הסימן הא' הוכשר. אבל אם פסק תחילה הגרגרת ואחר כך שחט את הורשט שחיטתו פסולה. אבל בבהמה בין שחט תחילה את הורשט ואחר כך פסק את הגרגרת בין פסק את הגרגרת ואחר כך שחט את הורשט שחיטתו פסולה דבענן רוב שנים וליכא.

אי"א שחט את הורשט בעוף ונמצאת הגרגרת שמוטה ושחטה ואינו יודע אם קדם שחיטה נשמטה או לאחר שחיטה מהו. תשיב לו זה היה מעשה ואמר' חכמים כל ספק בשחיטה פסולה.

אי"א שחט את הורשט ונמצאת הגרגרת שמוטה ושחטה ואינו יודע אם קדם שחיטה נשמטה או לאחר שחיטה מהו. תשיב לו שחיטתו כשירה לפי שאי אפשר לשמוטה שתיעשה שחטה. בד"א בשלא תפש הסימנין ושחט אבל תפש הסימנין ושחט איפשר לשמוטה שתיעשה שחטה ושחיטתו פסולה.

אי"א מומחה שקילקל בשחיטתו וניבלה חייב לשלם הבהמה שניבל אי לא. תשיב לו חייב לשלם אם היה לוקח שכר אבל אם לא פרע לו דמי השחיטה תחילה אינו חייב לשלם דקא עביד בחנם ופטור אבל כששוחט בשכר וקילקל שחיטתו בין במזיד בין בשוגג חייב לשלם דקיימא לן אדם מועד לעולם בין ער בין ישן בין שוגג בין מזיד אבל אם אינו מומחה ושחט ואחרים רואין אותו אפי' בלא שכר חייב לשלם. **אי"א** מי ששחט ולא הראה סכיניו לחכם לבדקו קדם השחיטה אלא הלך ושחט בלא בדיקת הסכין מידי חכם אחר שחיטתו מהו חייב. תשיב לו אחר שחיטתו אנו בודקין לסכיניו ואם נמצאת יפה בלא פגימה משמתינן ליה משום דעבד אפיקורותא שהחציף פניו ולא הראה סכיניו לחכם. אבל אם נמצאת פגומה אחר שחיטה לאלתר משמתינן ליה ומעבירינן ליה ומכריזינן אבישריה דטרפה ואפי' לגוים לא מזדבן. **אי"א** הסכין למה הוא צריך בדיקה. תשיב לו שהפגם קורע הסימנין ולכן אנו בודקין שלא יהיה בו פגם. וגם יש לנו סמך בדברי קבלה דכתי' בשאול ואמר שאול פרצו בעם ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא תחטאו ליה"י לאכול אל הדם ויגישו אליו איש שורו בידו הלילה וישחטו שם, מלמד שבדק שאול את הסכין נתן להם ואמ' להם בזה תשחטו ותאכלו ואל תאכלו על הדם.

אי"א כמה בדיקות בסכין. תשיב לו י"ב אבישרא ואטופרא ואתלתא

רוחתא בבשר ובצפורן ובהולכה והובאה עולין י"ב וז"ה בגימטריא עולה י"ב, והבית הוא שימוש המלה.

אי"א השוחט בסכין ונמצאת פגומה מהו. תשיב לו שחיתתו פסולה. דחיישין שמא בעור נפגמה ושחט הסימנין בפגם. אבל לא בדקה לאחר שחיתה ושיבר בה עצמות ואחר כך בדקה ונמצאת פגומה חיישין שמא בעצם ששיבר בה נפגמה ושחיתתו כשירה.

אי"א השוחט בהמות הרבה ולא בדק הסכין בין בהמה לבהמה ואחר כך בדקה ונמצאת פגומה מהו. תשיב לו כלן אסורות ואפי' קמייתא אסור בעור שבראשונה נפגמה.

אי"א בדק סכין ושחט בה ולאחר שחיתה שכח ולא בדקה או נאבדה הסכין ואינה לפנינו לבדקה מהו. תשיב לו שחיתתו כשירה דיש לתלותה בחזקת יפה שהרי בדקה מתחילה. ואם יקשה לך מיהא דאמרין לא בדק בסימנין אחר שחיתה שהיא נבילה, אף הכא נמי תהא נבילה תשיב לו לא דמי האי לבדיקת הסימנין. דהכא בדקה מתחילה ואמרין אוקי מילתיה אחזקיה. אבל התם בסימנין לא היתה להם מתחילה חזקת היתר ועל כן אמרין שהשחיתה נבילה.

אי"א מה פיר' אוגרת ומסוכסכת עולה ויורדת תשיב לו אוגרת משתי רוחותיה. מסוכסכת מרוח אחת והוא דקיימא ארישא דסכינא. עולה ויורדת כגון שהושחזה המאכלת ונהיה בה מקום נמוך ובחיתוכה עולה ויורדת.

אי"א אוגרת ומסוכסכת עולה ויורדת אי זה מהן כשר לשחוט. תשיב לו אוגרת אם שחט בה שחיתתו פסולה ואפי' בדיעבד, ומסוכסכת אסור לשחוט בו לכתחילה אבל בדיעבד שחיתתו כשירה. וכגון דקיימא ארישא דסכינא. עולה ויורדת מותר לשחוט בה אפי' לכתחילה.

אי"א דמיא לססאה פי' המאכלת שאין פיה חלק וגם אין בה פגימה אלא דומה לזקן השיכולת מהו לשחוט בה. תשיב לו מותר ואפי' לכתחילה.

אי"א השוחט בסכין רע פי' שפיה עבה ואינו חותך כי אם בדוחק ואין בה פגימה כלל מהו לשחוט בה. תשיב לו אפי' מוליך ומביא כל היום כולו כשר ובלבד שלא ישהה כלל.

אי"א למה נאסרת הבהמה משום פגימת הסכין תשיב לו מאחר שיש בה שני עוקצין משתי רוחות מורשא קמא מחליש ומורשא בתרא בזע.

אי"א מגל יד שיש לה שני פיות האחד חלק כסכין והאחר יש בו פגימות הרבה ושחט בצדו היפה שאין בה פגם מהו. תשיב לו שחיתתו כשירה בדיעבד אבל לכתחילה לא דלמא אתי למעבד באידך גיסא.

שאלות ותשובות בחולין

פי' רבי' שלמה ז"ל מיהא שמעינן דבסכין פגומה ויש לו לשחוט מן הפגם ולמעלה אסור לשחוט בה לכתחילה דהא הכא גזרינן משום אידך גיסא וכל שכן היכא דבההיא גופא פגומה.

ואמ' רבינו שבתי ז"ל כי טועים הם הקושרים חוט של פשתן על פי הפגם ושוחטין לכתחילה, שאין זה דיעבד אלא מזיד וחייב מכת מרדות, שכל דבר שגזרו חכמים שלא לעשותו בידיעתו והזיד ועשהו חייב חטאת, ועל כיוצא בזה אמ' כל העובר על דברי חכמים חייב מיתה, אבל אם שגג ושחט בה פטור, ובין הזיד ובין שגג שחיטתו כשירה והשוחט דיעבד משמע ולא לכתחילה. מדתני בברייתא דשחיטת חולין השוחט בסכין פגומה שחיטתו כשירה. וגרסינן בתוספתא דשחיטת חולין סכין שיש בו פגומות הרבה נידון כמגירה אבל אם יש בין פגומה לחברתה כמלא שני צוארים שחיטתו כשירה.

וחזור אני לומ' דאין לסמוך על התוספתא, דגרסינן בירושלמי דפיאה פרק ואילו מפסיקין לפיאה אין למדין לא מן ההלכות ולא מן ההגדות ולא מן התוספות אלא מן התלמוד ולפי סברת דעתי נ"ל לומ' שאינם טועים הקושרים חוט של משיכה על פי הפגם ושוחטין דהיכא דגזרו רבנן משום אידך גיסא היכא דליכא תקנתא אבל היכא דאיכא תקנתא ליכא למיחש שמא ישחוט במקום הפגימה. שחוט של משיכה הוא קשור על הפגימה וגם אוחו את הפגימה מלקרוע את הסימן ואינו יכול לשחוט במקום הפגימה. ואם אין לו משחזת לתקן הפגימה או יש לו ואינו יכול לתקנה אם לא תתיר לו לקשרו בחוט שמא ישחוט עם הפגימה בעבור הדחק שלו וכיון שיכול לעשות תקנה מותר.

אי"א השוחט במגל קציר דרך הליכתה ששיניה כפופות לצד הקתא מהו. תשיב לו שחיטתו פסולה גזירה שמא ישחוט דרך הליכתה ואחר כך יבוא לשחוט דרך הובאתה. אבל אם הוחלקו שיניה הרי הוא כסכין ובמגירה בין כך ובין כך פסולה.

אי"א כמה מותר לשחוט בדבר תלוש או בדבר מחובר. תשיב לו צריך לשחוט בדבר תלוש כגון סכין וכיוצא בו כגון שן האדם או של בהמה שנתלש מן הלחי ואע"פ שהוא קטן דקיימא לן שאם הוליך והביא אפי' באיזמל קטן שחיטתו כשירה אבל אם היו שנים מחוברים כאחת שחיטתו פסולה לפי שיש פגימה ביניהם. דוקא בעוף שאם שחט בשן שחיטתו כשירה אבל בבהמה לא דהא בענן שיעור שני צוארין.

אי"א צפורן תלושה מותר לשחוט בה אי לא. תשיב לו מותר לשחוט בה עוף אבל לא בהמה וחיה ואם הצפורן היא מחוברת אסור לשחוט בה אפי' עוף ואפי' בדיעבד שחיטתו פסולה. בכל שוחטין בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה פי' סימנא דאגמא דהיינו עשב הגדל

באגמים והוא רחב וכשהוא יבש חותך ואין קסמין נבדלין הימנו ומותר לשחוט בו אבל בקרומית הקנה שלנו אסור לשחוט בו דקסמין נבדלין הימנו.

אי"א דבר תלוש ולבסוף חברו כגון סכין וכיוצא בו מותר לשחוט בו אי לא. תשיב לו לכתחילה אסור ובדיעבד מותר.

אי"א ליבן סכין ושחט בו מהו. תשיב לו שחיטתו כשירה. ואין אנו חוששין שמא ישרוף הסימנין דבית השחיטה מרווח רוח וחידודה קדים לליבונה. ואמ' רבי' שבתי על זה דוקא אם הסכין מחדד מאד אבל בסכין שפיה עבה אם ליבן ושחט בה שחיטתו פסולה לפי שזה אינו חותך אלא שורף.

אי"א סכין חדשה של ע"ז כגון שחתך בה עצים לע"ז ואינה משמנונית דנבילות מהו לשחוט בה. תשיב לו מותר לשחוט בה בהמה בריאה משום דמקלקל הוא כי בעודה בחיים הבהמה היתה שוה יותר שהיתה עומדת לג' דברים לגדל ולדות לחרישה ולאכילה וגם גוזזין הצמר שלה. אבל מסוכנת אסור לשחוט בה משום דמתקן הוא שאם לא ישחטנה תמות וכן כששחט בהמה לצורך החולה תיקן לו בשר שיאכל ויחיה. ואסור נמי לחתוך בו בשר דמתקן הוא אבל מותר לחתוך בה כגון באטמי דקיימי לקורבנא משום דמקלקל הוא.

אי"א השוחט בסכין של גוים שהיא משמנונית דנבילות מאי תקנתיה. תשיב לו כרב דאמ' קולף בית השחיטה מפני שבלעה משמנונית דנבילות. ואם יקשה לך אמאי בעי קליפה הא קיימא לן נותן טעם לפגם מותר, והא נמי נותן טעם לפגם (א"ל לא ה"כא ד"לא) הוא תשיב לו לא אמרינן נותן טעם לפגם אלא היכא דלא איפשר לתקנתא. אבל היכא דאיפשר לתקנתא כי הכא עבדינן. ועוד יש להשיב דאע"ג דאמרינן נותן טעם לפגם מותר כי חיישינן לגיעול בר יומא הכא נמי חיישינן לגיעול סכין בן יומו משום הכי בעי קליפה.

ותמה רבי' שבתי בדבר זה ואמר, דמכין דקיימא לן דבית השחיטה מרווח רוח, כדאמרינן דחידוד' קדים לליבונה ואף משום צדין ליכא למיחש, דבית השחיטה מרווח רוח, אם כן הכא נמי לא ליבעי קליפה דמצין למימר חידודה קדים לפליטתה. ועוד דהא אסיק תלמודא בפרק קמא דזולין גבי סכין טריפה דבית השחיט' צונן הוא.

ולפי סברתי נ"ל לומר דדילמא הוא דאמרינן הכא השוחט בסכין ישנה של גוים רב אמ' קולף, וגזרו רבנן משום סכין שפיה עבה. שאם תתיר לו את בית השחיטה לאוכלה בלי קליפה שמא ישחוט בסכין שפיה עבה ויבלע השמנונית בבית השחיטה, אבל גבי ליבן סכין אם שחט בה לא התירו אלא בסכין שאין פיה עבה אבל לא בסכין שפיה עבה, דליבן

שאלות ותשובות בחולין

סכין מילתא דלא שכיחא הוא אלא אקראי בעלמא. ומילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן. אבל סכין ישנה מילתא דשכיחא היא. ועל מה שאמר דבית השחיטה צונן הוא משמע שאינו יוצא השמנונית על ידי רתיחא איכא למימר דאגב דוחקא דסכינא בלעה.

א"י א סכין ששחט בה טריפה מה דינה. תשיב לו דייה לסכין בהדחת צונן או לקנחה בסמרטוט קשה. ואם יקשה לך מיהא דאמרנ' השוחט בסכין של גוים דהתם בעי קליפה, תשיב לו היינו טעמא בסכין של גוים דסכין גופיה דאיסורא והבשר רך לבלוע אבל הכא דסכין דהתירא קשה הוא לבלוע אם לא על ידי קליפה רתיחא. ואע"ג דדם השחיטה לא איכפת לו דכבר קיימא לן דבית השחיטה צונן הוא.

א"י א כמה סכינין צריך הטבח. תשיב לו שלשה סכינין אחת ששוחט ואחת שמחתך בה בשר ואחת שמחתך בה גבינה.

א"י א סכין שחתך בה חלבים וצריך לחתוך בה בשר מאי תקנתיה. תשיב לו ידיחנו במים או יקנחנו בחתיכת בגד ישנה וקשה. דחתיכת חלבים צונן הוא וסגי לה בהכי ולכתחילה אסור לעשות כן דגזרו רבנן ואפי' לחתוך בו בשר תחילה אסור גזירה [שמא] יחתך חלבים ואחר כך בשר.

א"י א חתך בסכין שום דבר איסור קשה והוא צונן וצריך לחתוך בו בשר מאי תקנתיה. תשיב לו ידיחנו במים או ינעיצנו בקרקע עשר פעמים ואחר כך יחתוך בו היתר.

ותמה רבי שנתני ואמ' פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל איך ינקה האדם את החלב מן הבשר שהרי כשמנקה החלב אי אפשר שלא יקח בשר עם החלב וא"כ נוגע בבשר וחותרו וצריך הבשר קליפה בכל מקום שינקה הסכין.

ול"נ לומר שאין צריך קליפה. שאינו בולע מן החלב מפני שהוא צונן. ואם תאמ' נדבק הוא בחוץ סגי ליה בהדחה בעלמ' וכשמנקין את הבשר מדיחין אותו בלבד.

א"י א כמה כלים צריך הטבח. תשיב לו ב' אחד שמדיח בו בשר ואחד שמדיח בו חלבים. ואם יקשה לך וליתקין ליה חדא וידיח בו בשר ואחר כך חלבים תשיב לו גזירה שמא ידיח בו חלבים ואחר כך בשר.

א"י א אנסה הבהמה עצמה או שאנסה אחרים עד שהגיע האומא במקום רביצת האתני ושחטה טריפה או לאו. תשיב לו טריפה.

א"י א שחיטה מן הצואר מנלן. תשיב לו הלכה למשה מסיני היא וחמש הלכות שחיטה נמי הלכה למשה מסיני הם.

א"י א מהיכן מקום התחלת שחיטת וושט ועד היכן כלה מקום שחיטת וושט. תשיב לו מתרביץ הושט שהוא מבלעתא ועד מקום שישעיר.

פי' דקאי פירצי פירצי דדמי לכרס עד שם הוא מקום שחיטת ורשט.
 אי"א מנלן שהשחיטה מן הצואר תשיב לו הלכה למשה מסיני. וקרא
 דושחט למאי אתא דאיכא למידרש מיניה ממקום ששח חטיהו.
 להכי אתא קרא לאשמרעין דלא לשוייה גיסטרא. דהכי משמע הוצא את
 דמו ונקהו ותו לא. אינמי כדדרשינן אין ושחט אלא ומשך שלא ישחטנה
 כאדם שחותך דלעת או מקל.

אי"א כמה שיעור שחיטה שישחוט בסימנין. תשיב לו לכתחילה צריך
 שני סימנין בבהמה ושנים בעוף. ואם שחט רוב א' בעוף ורוב ב'
 בבהמה שחיטתו כשירה.

אי"א השוחט שני חצאי הסימנין בעוף ואחד וחצי בבהמה מהו תשיב
 לו שחיטתו פסולה. דבענן רובו של כל אחד ואחד וליכא.

אי"א השוחט צריך לשחוט הורדין אי לא תשי' לו צריך לשוחטם,
 דדם הנפש יוצא מהם. או מנקבן בקרץ בשעת השחיטה כדי שיצא
 הדם. דיוקא בעוף הואיל וצולוהו כולו כאחת אבל בבהמה אינו צריך
 הואיל ומנתחו אבר אבר והדם יוצא על ידי מליחה. ואם שכח ולא חתך
 ממנו הורדין בעוף מאי תקנתיה לנתחו אבר אבר.

אי"א השוחט בלילה וכן הסומא ששחט מהו. תשיב לו שחיטתו כשירה
 בדיעבד אבל לכתחילה צריכין אור. וכן הסומא ששחט בדיעבד
 ואחרים רואין אותו שחיטתו כשירה, כי מכיון שהוא מומחה במשמש
 ידיו מרגיש.

אי"א כיצד היא המסוכנת. תשיב לו המסוכנת נקראת שמעמיד' אותה
 ואינה עומדת ואפי' אוכלת קורות או בקעיות היא מסוכנת.

אי"א השוחט את המסוכנת מה פירכוס היא צריכה ביד או ברגל. תשיב
 לו, בהמה דקה צריכה שתפשוט את ידה ויחזירנה שאם לא
 החזירתה פסולה שאין זה פירכוס אלא הוצאת נפש בלבד אבל ברגל
 שהוא כבד ואינו קל בין כפפה ולא פשטה ובין פשטה ולא כפפה כשירה.
 וחיה גסה הרי היא כבהמה דקה לפירכוס והעוף אפי' לא ריפרף אלא
 בעינו ולא כישכש אלא בזנבו הרי הוא פירכוס, והפירכוס שאמרנו צריך
 להיות בסוף שחיטה.

אי"א מסוכנת מנלן מן התורה דשריא דכתי' וחלב נבילה וחלב טריפה
 יעשה לכל מלאכה ואכול לא תאכלוהו. ואמ' רבנן ליכתוב
 רחמנא וחלב נבילה וטריפה אלא זו היא שאין חלבה חלוק מבשרה יש
 לך אחרת שחלבה חלוק מבשרה ואי זו זו מסוכנת. אי נמי מהכא
 דכתי' ביחזקאל ואומר אהה יר'י אלהים הנה נפשי לא מטמאה ונבילה
 וטריפה לא אכלתי. לא מטמאה שלא הרהרתי ביום ובאתי לידי טומאה
 בלילה ונבילה וטריפה לא אכלתי שלא אכלתי בשר כוס כוס מעולם. ואם

שאלות ותשובות בחולין

תאמ' נבילה וטריפה מאי רבותיה דיחזקאל, אלא היינו רבותיה דלישראל שרייא מסוכנת אבל הוא לא אכלה.

אי"א מכיון שהטריפה אין אנו אוכלים אותה מפני שעתידיה למות בתוך שנתה וחשבינן לה כאילו היא מתה מסוכנת שהיא גוססת ונוטה למות למה היא מותרת. תשיב לו אי בצרר לה סממנים היתה חיה כדאמרינן במעושנת ובמצוננת. אבל הטריפה אין לה רפואה לעולם לפי' היא פסולה.

אי"א השוחט בשבת לצורך החולה שחלה. מבעוד יום מותר לבריא אי לא. תשיב לו מותר לבריא באומצא פי' בשר חי בלא מליחה, שהרי כששחט על דעת החולה שחט ואי איפשר לכזית בשר בלא שחיטה, אבל המבשל למי שחלה בשבת אסור לבריא גזירה שמא ירבה בשבילו. **אי"א** התחיל גוי ושחט וישראל גמר את השחיטה. או שהתחיל ישראל ושחט וגמר גוי את השחיטה מהו. תשיב לו שחיטתו פסולה, אבל אם סייע הגוי לישראל בתפישת הראש או הגוף אין בכך כלום והשחיטה כשירה. אין שוחטין לא לתוך ימים ולא לתוך נהרות שלא יאמרו לשר של ים הוא שוחט ואם שחט שחיטתו פסולה. ואסור נמי לשחוט בתוך כלי שלא יחשדהו ויאמרו הרואים מקבל הדם כדי לזורקו לע"ג אבל שוחט הוא לתוך אוגן של מים עכורים דלא מתחזי בהון בבואה דמא. ואסור לשחוט נמי לגומא שלא יחקה את המינים והתורה אמרה ובחוקותיהם לא תלכו. ואם עשה כדי לנקר חצרו מותר. **אי"א** השוחט בלא ברכה שחיטתו כשירה אי לא. תשיב לו שחיטתו כשירה אלא שחסר לו מצות הברכה אבל השחיטה לא נפסלה בכך.

הלכות אותו ואת בנו

אי"א אותו ואת בנו נוהג בחיה ובעוף אי לא. תשיב לו אינו נוהג בחיה ובעוף אי לא. תשיב לו אינו נוהג בחיה ובעוף אלא בבהמה דכתי' ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. ואין מצוה זו נוהגת בזכרים אלא בנקבות דמתרגמינן אותו ואת בנו לה ולברה. והטעם בדברי חכמים האם ובנה שכרוך אחריה. אבל הזכר אין בנו כרוך אחריו. **ורבי'** חננאל פסק כשמואל דאמ' הלכה כחנינא ואם נתברר לך שאביו חדאי הוא אסור לשחוט את בנו אחריו ביום אחד. **אי"א** בהמה שהיו לה שתי וולדות ושחט את האם ואת שתי וולדיה מה

הוא חייב תשיב לו חייב שתי מלקות וכגון ששחט את האם תחילה. אבל אם שחט תחילה את וולדיה ואחר כך שחט את האם אינו חייב אלא מלקות אחת.

אי"א בהמה שהיה לה בת ובת בת ושחט בבת אחת האם ואת בתה ואת בת בתה מהו סופג תשיב לו סופג שמונים ואם שחט את האם ואת בת בתה אינו סופג אלא ארבעים.

אי"א השוחט ונתנבלה בידו וכן הנוחר והמעקר חייב משום אותו ואת בנו אי לא. תשיב לו פטור משום אותו ואת בנו. והטעם שאינו ראוי לאכילה והתורה אמרה לא תשחטו כגון שחיטה הראויה לאכילה אבל שחיטה שאינה ראויה לאכילה לאו שמה שחיטה ואפי' היתה אחת מהן כשירה וכמו כן אם שחט את הבהמה ובנה ביום אחד והיתה האחת טריפה פטור ממלקות. אבל אם שחטה תחילה ואחר כך בדקה ונמצאה טריפה חייב מלקות. וטעמו של דבר כי בשעת שחיטה בחזקת כשירה היתה.

אי"א חרש שוטה וקטן ששחטו את האם מותר לישראל אחר לשחוט אחריהם את הבת אי לא. תשיב לו אסור לכתחילה ובדיעבד אינו חייב מלקות. ואם אחרים רואין אותן ששחטו כראוי השוחט אחריהם את הבת חייב מלקות.

אי"א שני בני אדם שקנו בהמות אחד קנה האם ואחד הבת מי קדם לשחוט. תשיב לו מי שקדם וקנה תחילה הוא ישחוט תחילה ונקרא זריז ונשכר. זריז במהירותו נמלט מן האיסור. ונשכר ששוחט ואוכל בשר.

אי"א מי שיש לו בהמה ובנה ומכר אחת מהן הקונה רשאי להקדים לשחוט או המוכר שיש בידו האחרת. תשיב לו הקונה רשאי להקדים ולשחוט כי על דעת כן קנה.

הלכות כסוי הדם

אי"א כסוי הדם במה הוא נוהג תשיב לו בחיה ובעוף. דכתיב אשר יצוד ציד חיה או עוף בין מזומנים הגדלים בבתים בין אינם מזומנים שהם פראים ומדבריים. וכן חיות הניצחיות והגדלות בבתים.

אי"א השוחט צריך לתת עפר תוחח מלמטה אי לא. תשיב לו צריך לתת עפר תוחח מלמטה וטעם לדבר דכתי' בעפר משמע שני עפרים אחד מלמטה ואחד מלמעלה לכסות הדם. וטעם אחר בעפר כלומ' בתוך העפר שיהיה טמון בתוך העפר, והבית היא כמו בתוך.

כתב רבי' שבתי ואמ' שאם ישראל השואל מה טעם צריך לתת עפר תוחח מלמטה הא קרא סתם קאמ' וכסהו בעפר בין קשה ובין רפה. ועוד כי בפרק שני דחולין גבי התיז ראשו גרסינן רבא בדיק גירא לרבי יואב בר תחליפא ושחיט ביה עופא בהדי דפרח ומסיק התם דמזמן לעפרא דכולא פקתא ואי איפשר לכל הבקעה להיות עפרה תוחח.

ורבי' שלמה פי' עפר תוחח כל הבקעה היה מציע וכותש או שהיה עפר תוחח ומזמנן לכך. לפי ראות עיני לבי שלא הוצרך כך אלא לפי פסק ההלכה. ולפי סברת דעתי זאת השאילה איננה נכונה, שאיך יעלה על לב אדם לומר' וכסהו בעפר בין קשה ובין רפה פשיטא לכולי עלמא שאינו נקרא עפר אלא להיות תוחח. ועוד שרבי' שלמה שפי' שהיה עפר תוחח לפי דעת הגמרא פי' ולפי פסק ההלכה. וכיון שהלכה היא שאנו צריכין עפר תוחח בעפר שהיו מזמנין לרבי יואב בר תחליפא ואיך יעלה על לב אדם לשאול כזאת השאלה שורדאי ישאל מנלן שאנו צריכין לתת עפר תוחח מלמטה ותשובתו דכתי' בעפר שני עפרים אבל כשהוא מיישב השאלה רבי' שבתי איננה נכונה.

אי"א השוחט חיה או עוף במה צריך לכסות ביד או ברגל. תשיב לו ביד אבל ברגל אסור מפני שהוא מבזה את המצוות, וגם כת' ושפך את דמו וכסהו במה ששפך בו יכסה ולא יכסה כי אם בדבר שזורעין בו ומצמיח.

אי"א במה מכסין ובמה אין מכסין. תשיב לו מכסין בזבל דק ובחול דק ובחרסית ובלבנה ובמגופה שכתשה ובאפר פרה ועפר סוטה, שגם האפר נקרא עפר שנ' ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת, ובשחיקת זהב, שגם הזהב נקרא עפר שנ' ועפרות זהב לו. בנקרת הפסילים הוא חול שירצא מן הריחים כשחותכין אותם. ובזרניך הוא ארשניקי, כל אלו קיס להו לרבנן שמגדלים צמחים. אבל זבל גס וחול גס ושחיקת כלי מתכות ולבינה ומגופה שלא כתשן וסובין וקמח ומורסן הוא קליפת החטה בכל אלה אין מכסין בהן כי אינם עפר.

אי"א ההולך בספינה וצריך לשחוט חיה או עוף במה יכול לכסות. תשיב לו שוחק דינרי זהב ומכסה. וכן ההולך במדבר וצריך לשחוט חיה או עוף ישרוף בגד ויעשהו עפר ויכסה בו.

אי"א השוחט הרבה חיות או עופות כיסוי אחד לכולן אי לא. תשיב לו כיסוי אחד צריך וברכה אחת לכולם.

אי"א השוחט חיות או עופות והפסיק ושח שיחה שלא לצורך השחיטה חייב לחזור ולברך אי לא. תשיב לו חייב לחזור ולברך על השחיטה פעם אחרת. וכיון שצריך עוד לברך על השחיטה צריך לכסות גם אותם דמי ששחט קדם שיברך ברכת שחיטה אחרת שלא אמרנו כסוי

מיוחס לקדמוני איטליה

אחת לכולן אלא כשלא הפסיק אבל אם הפסיק בשחיטה עשה הפסק גם בכסוי. אך אם שח שיחה שהיא לצורך שחיטה כגון הבא עוד אחר לשחוט אינו חשוב הפסק.

אי"א השוחט ולא כסה חייב אדם אחר לכסותו אי לא. תשיב לו כל בן ברית הרואה את הדם מגולה חייב לכסותו דכתי' ואומר לבני ישראל מצוה זו על כל ישראל, אבל אם שחט ובא חברו וקדם וכסה חייב לשלם עשר זהובים. ומעשה באחד ששחט וקדם חבירו וכסה וחייבו רבן גמליאל עשרה זהובים. ואם ישאל השואל לומ' הלא דין זה מדיני קנסות הוא וכל דין קנס שהוא דבר שאין בו חסרון כיס ממנו לא עבדינן שליחותיהו. ולמה חייבו לשלם. יש להשיב רק שחייבו אבל לא גבה ממנו. אלא הניחו כך שאם יתפוס מנכסיו לא יוציא מידיו. ואם ישאל השואל למה נתחייב המכסה לשלם עשר זהובים לשוחט הלא בעוד השוחט שם כיסה זה ובירך ושמע השוחט הברכה ונתחייב לענות אמן וכבר קיימא לן גדול העונה אמן יותר מן המברך וא"כ יענה השוחט אמן וירויח יותר שכר משכר הברכה. תשיב לו מפני שאין השוחט ראו לענות דקיימא לן אין עותין אמן בנגעים. ושחיטה וכיסוי מילי דנגע הן. **אי"א** שנים ששחטו ונגרר הדם לגומא אחת מהו יעשו. תשיב לו כל אחד מהן יברך ויכסה לפי שכל השוחט חייב לכסות דם ידיו. והנה שחטו גם שניהם.

אי"א מי ששחט חיה או עוף וכסה את הדם וגלהו הרוח חייב לחזור ולכסותו אי לא. תשיב לו פטור מלכסות דכתי' ושפך וכסה ולמדנו מוכסהו מיעוט. כלומר פעם אחת ולא יותר.

אי"א מי ששחט וקדם שיכסנו נשבה הרוח וכסתו חייב השוחט לכסות אי לא. תשיב לו פטור מלכסות ואם נתגלה עוד מאחר שכסהו הרוח חייב לכסותו כי הוא לא כסהו. והטעם שאין דיחוי אצל המצוות ואע"פ שנדחה המצוה, כשכסהו הרוח אין לומ' הואיל ונדחה ידחה אלא כיון שנתגלה עוד חייב לכסותו. ואם יקשה לך מה בין זה לבין מי שכסה הוא בעצמו את הדם וגלהו הרוח שאמרנו כי פטור מלכסותו עוד. תשיב לו כי מי שכסה הוא בעצמו את הדם ונתגלה פטור הוא מלכסות מפני שאין שם שום דיחוי שהרי הוא קיים את המצוה מידו.

אי"א השוחט חיה או עוף וטרם שיכסהו נבלע הדם בקרקע חייב לכסות אי לא. תשיב לו יראה ואם רישומו ניכר חייב לכסות. ואם אין רושם הדם ניכר הרי הוא חשוב כמו שכסתו הרוח ופטור מלכסות. ואמ' רבי' שבתי שאם עוד הוכר רישומו חייב לכסות דומיא דכסתו הרוח ונתגלה שחייב לכסות.

אי"א השוחט חיה או עוף וכסה הדם שנפל על הארץ חייב לכסות דם

הניתז למרהוק אי לא. תשיב לו פטור הוא מלכסות דם הניתז דם שעל הסכין דם שעל אגפיים שהם כותלי בית השחיטה. אבל אם אין דם השחיטה על הארץ חייב לכסות דם הניתז ושעל הסכין ואם אין דם לא על הארץ ולא על הסכין צריך לכסות הדם שעל אגפיים כדי לקיים מצות כיסוי הדם.

אי"א השוחט חיה או עוף ונתערב הדם במים חייב לכסות אי לא. תשיב לו אם יש בו מראה אדמומית הרי הוא כדם וחייב לכסות. וכן אם נתערב דם חיה או עוף ביין אדום חשבינן לההוא יין כאילו הוא מים ומשערין לההוא יין שאילו היה מים בשיעורו היה נראה בו מראה אדמומית אנו מכסים אותו ואם היה היין הרבה אין אנו צריכין לכסות. **אי"א** דם חיה או עוף שנתערב בדם בהמה או בדם הקזה או בדם אחר שאינו צריך לכסות חייב לכסות אי לא. תשיב לו חשבינן לההוא דם כאילו היה מים כשיעורו. ואם יכול לשער שאילו היה מים היה נראה הדם צריך לכסות ואם לאו אין צריך לכסות.

אי"א השוחט חיה או עוף וטרם שיכסה דם השחיטה שחט בהמה ונפל דם הבהמה על דם החיה או העוף חייב לכסות אי לא. תשיב לו פטור מלכסות שנמצא מכסה דם הבהמה. אבל אם שחט תחילה בהמה ואחר כך שחט חיה או עוף ונפל דם החיה או דם העוף על דם הבהמה חייב לכסות שהרי דם החיה או דם העוף למעלה ושפיר קא מכסה. ואם יקשה לך הלא אנו צריכין עפר תוחח למטה ועתה אינינו שדם הבהמה מפסיק למטה. תשיב לו כבר העמדנו טעם לדבר בפרק כסוי הדם. וכל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו. וזה כיון שהיה ראוי לתת עפר למטה אע"פ שלא נתן אין מצות כיסוי מעכבת על ככה. ונראה לרבי שבתאי מזה הטעם שאם טרם שישחוט חצי הסימן שכח לתת עפר למטה אע"פ שלא נתן אין מצות כסוי מעכבת על כך אלא מכסה מלמעלה די לו על כך.

אי"א השוחט חיה או עוף בשבת לצורך החולה מסוכן חייב לכסות או לא. תשיב לו פטור מלכסות. אבל יש תקנה שבמצאי שבת יכסנו. **אי"א** השוחט וצריך הדם מה יעשה. תשיב לו או ינחרנו או יעקרנו. ומוטב תתבטל מחשבתו ואל תתבטל המצוה שחייב לכסות הדם. **אי"א** השוחט חיה או עוף ונתנבלה בידו וכן הנוחר והמעקר חייב לכסות אי לא. תשיב לו פטור מלכסות. דכתי' אשר יאכל הראוי לאכילה.

אי"א חייבין לכסות הרואים שחיטת חרש שוטה וקטן ששחט אחד מהם ושחט כראוי אי לא. תשיב לו חייבין הרואין לכסות דאילו חרש שוטה וקטן לאו בני דעת נינהו והן פטורין מלכסות. ואמר רבי שבתאי

נ"ל שאם כסה אחד מהם די לו בכך דלא גריעי חרש שוטה וקטן מכיסתו הרוח דפטור שדי לו בכך.

אי"א חרש שוטה וקטן ששחטו בינן לבין עצמן ואין אחרים רואין אותו צריך כיסוי אותו הדם אי לא. תשיב לו מכיון ששחיטתו היא פסולה גם הדם ההוא אינו צריך כיסוי. ואמ' רבי' שבתי שאפילו בן דעת ואפי' הוא מוחזק בשחיטה אם אינו מומחה בהלכות שחיטה דשחיטתו אינה ראויה לאכילה דם שחיטתו בין של חיה בין של עוף אינו צריך כיסוי.

אי"א השוחט חיה או עוף ביום טוב חייב לכסות אי לא. תשיב לו חייב לכסות לבד שיהיה לו עפר מוכן מבעוד יום ויהיה לו קרן זוית מיוחד או שיהיה לו דקר נעוץ בתוך עפר תוחה או שיהיה לו כירה שהוסקה מבעוד יום. אבל אם הוסקה ביום טוב אסור לכסות בו ואם היה ראוי לצלות בו ביצה מותר לכסות ביום טוב באותו אפר.

אי"א השוחט חיה או עוף ביום טוב ונתערבו דמיהם בדם בהמה מותר לכסות ביום טוב אותו הדם אי לא. תשיב לו אסור לכסותו מאחר שאינו מיוחד. אבל אם יכול לכסותו בדקירה אחת כל הדם מותר.

אי"א מי ששחט חיה או עוף מערב יום טוב וקודם שיכסה היום קדש היום מותר לכסות הדם אי לא. תשיב לו אסור לכסות את הדם ביום טוב אבל מכסה במוצאי יום טוב.

אי"א כוי שהוא ספק בהמה ספק חיה מותר לכסות דמו ביום טוב אי לא. תשיב לו אסור לכסות את דמו אפי' אם יש לו עפר מוכן משום מראית העין כי הרואים שמכסה את דמו ביום טוב מאחר שיכול לכסותו במוצאי יום טוב יאמרו כי מין חיה הוא ויבואו להתיר את חלבו אבל אם יכסנו במוצאי יום טוב לא יבואו הרואים להתיר את חלבו כי יאמרו מאחר שלא כסוהו ביום טוב עצמו חלבו אסור לאכילה. אבל בשאר ימי חול אם ישחט אדם הכוי ויכסה את דמו יאמרו הרואים משום ספק איסורא דאורייתא כיסהו ולא יבואו להתיר את חלבו אבל ביום טוב שיש תקנה במוצאי יום טוב לכסותו יבואו להתיר חלבו שיאמרו הרואים מאחר שהוא יכול במוצאי יום טוב לכסותו למה הוא מכסה ביום טוב עצמו.

אי"א חייב אדם לברך ככוי על כיסוי הדם אי לא. תשיב לו אינו חייב לברך מאחר שלא יכולנו לעמוד על אמיתתו אם בהמה אם חיה אנו מכסין מספיקא ואין אנו מברכין דעל הספק אין מברכין.

תמו השאלות של הלכות שחיטה
בעזרת שצינונו על השחיטה.

שאלות ותשובות בחולין

הלכות בדיקה

ומפני מה עינתיא דחורדא בכל היכא דסריכה טריפה. תשובה מפני שהוא שלא כסדר ועביד לינתק וכל דעביד לינתק כנתוק דמי הילכך טריפה.

ומפני מה אם נחסר אחד מן השלוש אונות מצד ימין נחשב הוורד עמהן וכשירה. תשובה מפני שהוא קרוב להם ואינו נראה שלא כסדרן הילכך כשירה. אבל אם נחסר אחד מצד שמאל אינו נחשב הורד עמהן כי הוא שלא כסדרן וטריפה.

ומפני מה אם האונות דבוקות בשומן הלב טריפה. תשובה מפני שהוא חלב העשוי ככובע וכל חלב העשוי ככובע אינו סותם והילכך טריפה וכן נמי הטעם אם היא דבוקה בטרפשא דכבדא טריפה ועוד שהוא בשר מת ואינו סותם.

ומפני מה אם האונות דבוקות עם האומות ואינם מתפרדות כל שהוא להיות היכרא ביניהם טריפה. תשובה כי אמרינן כי היא חסרה אבל אם יש היכרא ביניהם כשירה כי אמרינן היינו רבותייהו וגידולייהו. **ומפני** מה אם איכא בועא בשיפולי הריאה ואין הריאה מקפת אותה אפי' כל שהוא טריפה. תשובה כי אמרינן שהיא חסרה והילכך טריפה.

ומפני מה אם איכא בועה בריאה ונראית כשתיים מביאין קוץ או מחט ונוקבין אחד מהן ואי שפכי להדדי חדא הוא וכשירה ואי לא תרתי נינהו וטריפה. תשובה זו ששופכת לחברתה אחת היא ומשום הכי כשירה. אבל אותה שאינה שופכת הם שתיים, וזה שנדבק מחמת נקב הוא דאמרינן אינקיב חדא לחברתה ועלה קרום ביניהם וקרום שעלה מחמת מכה בריאה אינו קרום וטריפה.

ומפני מה כל סירכא המטרפת הריאה אע"פ שנופחין אותה ואינה מוציאה רוח למה היא טריפה. תשובה דאמרינן קרום שעלה בריאה אינו קרום לפיכך הוא טריפה.

ומפני מה כל דיבוק שאנו מכשירין בנפיחה כגון דיבוק האונות אין אנו אומרים קרום שעלה מחמת מכה בריאה אינו קרום. תשובה חדא דהוא מקום רבותייהו וסותמין זה את זה וחדא שאין יוצא הרוח לפיכך היא כשירה.

ומפני מה אם האומות דבוקות בצלעות היא טריפה. תשובה הואיל ומקום רחב הוא מתנענעות כשהבהמה הולכת לכאן ולכאן ומתפרקת הריאה ועבידא לאינתוקי והילכך טריפה.

ולמה בודקין ריאה של בהמה ואין בודקין ריאה של עוף. תשובה כי

הוא כולו מקום רבותייהו כמו גבי אתות על בהמה.
ולמה אנו מברכין על השחיטה ואין אנו מברכין על הבדיקה. תשובה
 משום שאנו חייבים לברך על דבר שהוא מצות עשה כגון לולב
 ושופר וסוכה ותפילין וציצית ובדיקת חמץ וכיוצא בהם אבל במצות לא
 תעשה אין אנו מברכים מפני שאין להם זמן קבוע כמצות עשה. ובדיקת
 הבהמה היא מצות לא תעשה דכתי' לא תאכל כל טריפה. דאמרו רבנן
 זאת החיה אשר תאכלו. ואמרינן דחיה תיכול ושאניה חיה לא תיכול.
 כלומ' שאינה יכולה לחיות.

ועוד למה אנו בודקין ריאה של בהמה מכל י"ח טריפות. תשיב לו מפני
 שטרפות הריאה מילתא דשכיחא אבל הנך לא שכיחי ועוד הריאה
 שהיא מחזקת בטריות בודקין לה והנך חזוקי איסורא לא מחזקינן.

סליקו להו. הלכות בדיקות של ר' חננאל.

אילו סירכי הריאה כשמכניס הטבח ידו לבדוק בריאה בשתי האומות
 משני צדדין בכל מקום שהן אחחות בין בחצר הכבד בין בצלעות
 או בין הבשר שבין הצלעות טריפה ואין לה בדיקה לא בנפיחה ולא בשום
 דבר. אבל האונות שהם תלתא מימינא ותרתי משמאלה אם הן אחחות
 בצלעות או בבשר שבין הצלעות כשירה. דקיימא לן ריאה שניקבה דופן
 סותמתה כשירה. אהיכא במקום רבואתא. ומקום רבואתא היכא במקום
 חיתוכא דאוני. ובלבד שלא יהא שחין אבעבועות שכך אמרו הגאונים.
 ואם אילו האונות דבוקות בחצר הכבד או בשומן החזה או בגרגרת טריפ'
 ואפי' הן אחחות טריפה. שכך שנו חכמים בשתי צלעות הקטנות שהיו
 נתונות לכהן הרי הן כחזה וטריפה. דאמרינן איזה הוא חזה כל הרואה
 את הקרקע וחותר שתי צלעות הקטנות משני צדדין זהו חזה הניתן
 לכהנים. וזה לא תמצא אלא באונא התחתונה שכשנפוכין אותה היא
 עליונה. ואם אילו האונות נסרכו בזו התחתונה מלמטה ואין ביניהן
 ריוח ופרדות בראשם כשרה. חו היא כסידרן.

אמ' רבינו חננאל בן רבי' חושיאל ז"ל שאם האוזן הסמוכה לאומא
 דבוקה עם האומה מראשה לסופה ואינה מתפרדת כל שהוא להיות
 היכרא ביניהם טריפה. ואותה הסמוכה בראשה או באמצעיתה ויש ריוח
 ביניהם מלמטה תפרק אותה הסירכא בנחת ותנפח אותה ותשים בין
 הסירכא רוק או תבן ואי מבצבצא טריפה ואי לא כשירה. ועינינא
 דוורדא בכל היכא דסירכא טריפה.

חמשה אוני אית לה לריאה תלתא מימינא ותרתי משמאלה. אי חסר אי

כב שו"ת בחולין מיוחס לקדמוני איטליה

יתיר אי חליף טריפה. ואם נמצאת אוזן קטנה על גבי הריאה אפי' כעלה של הדם טריפה. דכל יתר כנטיל דמי. אבל אם נמצאת אונא יתירה בין האונות והיא עומדת כסדר האונות כשירה. ואם נדבקו האונות זו על גבי זו טריפה כי הם שלא כסידרם ועתידין להתפרק ולחזור כל אחד ואחד למקומן.

ויש מן הגאונים שאמרו שאומא שנדבקה על ידי סירכא באחת מן המקומות ועדפת בהם כיון שטעם הטריפות אינו אלא משום דעבידא לאינתוקי חאת הסירכא היא עבה כל כך ונאחזת בחזק שחדי לא מפרקא לעולם וכיון דלא עבידא לאינתוקי כשירה. ואי עבידא לאינתוקי טריפה.

וגם יש אומ' שאם נמצאו דקין כמו רירין וממשמוש יד הבדק מתפרקי מכשירין את הבהמה. והיכא אמרינן חלב טהור סותם דווקא על מקום שהוא דבוק בו כגון חלב טהור שעל הדקין. והנה הלב שניקב וחלב טהור שעליו סותמו והוא טריפה. אבל היכא דלא מהדק ביה כגון בריאה לא סתים. העלתה צמחים כשירה. פי' אע"פ שהצמחים מליאים מוגלא ומים סרוחים כשירה.

אמ' רבא האי ריאה דקיימא צמחי צמחי כנדי כנדי טינרי טינרי כשירה. פי' צמחים גדולים ככדים. וצמחים גדולים קשים כסעלים.

סליקו להו הלכות בדיקה.

שאלות ותשובות בהלכות שו"ב לרבינו שבתי

בשם השם אתחיל לכתוב שאלות ותשובות של הלכות
שחיטה ובדיקה להרב הגדול רבינו שבתי ישר"ו

- שאלה:** השוחט בהמה חיה ועוף צריך לברך או לא. תשובה צריך לברך קדם שחיטה בא"י אמ"ה אקב"ו על השחיטה.
- שאלה:** דגים וחגבים צריכים שחיטה או לא. תשובה אין צריכים שחיטה שבאסיפה בעלמא די להם.
- שאלה:** מקום השחיטה הוא מן הצואר או לא. תשובה כן והוא הנקרא 'קנה וורשט'.
- שאלה:** שעור שחיטת ורשט כמה. תשובה ממקום הכוץ הורשט עד מקום שישעיר.
- שאלה:** שחט למעלה ממקום זה דהיינו תרבץ הורשט או למטה ממקום זה דהיינו בשישעיר מאי. תשובה שחיטתו פסולה.
- שאלה:** כמה שעור מקום הורשט בבהמה ובעוף שאינו מקום ראוי לשחיטה. תשובה בבהמות כדי תפיסת שתי אצבעות ובעוף הכל לפי גדלו וקטנו.
- שאלה:** אי זהו מקום השחיטה בקנה. תשובה משפוי כובע ולמטה עד כנפי הריאה התחתונה.
- שאלה:** שחט מן הצדדין מאי. תשובה כשר אם החזיר הסימנים לצדדים.
- שאלה:** כמה סימנים בשחיטה. תשובה לכתחילה בבהמה שני סימנים קנה וורשט ובדיעבד רוב שנים ובעוף סימן אחד לכתחילה ובדיעבד רוב אחד.
- שאלה:** שחט סימן אחד ומחצה בבהמה או שני חצאי סימנים בעוף מאי. תשובה שחיטתו פסולה.
- שאלה:** שחט חצי קנה תחילה בין בבהמה בין בעוף ושהה יום אחד או יומים והשלים השחיטה מאי. תשובה שחיטתו כשרה דאמרינן

מדי דהוה אמצא חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא בשחיטה וגמרו כשר.

שאלה השוחט צריך שיבדוק הסימנים או לא. תשובה צריך לבדוק. ואם לא בדק ונחתך הראש מאי תשובה נבילה.

שאלה: באיזה דבר שוחטין. תשובה בכל שוחטין ואפי' בקרומית של קנה והוא שיהיה חד דהיינו חריף ולא יהיה בה פגם.

שאלה: סכין שיש בה פגם מסוכסכת מאי. תשובה לא ישחוט ואם שחט מאותו צד שאין הפגימה נכרת כשרה והוא שלא הולך והביא ואם שחט מצד הנכרת פסולה.

שאלה: הסכין שהוא עולה ויורד כנחש מאי שוחטין בו או לא. תשובה שוחטין בו לכתחילה.

שאלה: בסכין רעה שוחטין או לא. תשובה שוחטין ואפי' הולך והביא כל היום כלו כשר אבל יהוא דלא שהה אבל צריך פרכוס.

שאלה: סכינא חריפא דדמיא לסאסא שוחטין בו או לא. תשובה שוחטין בה והוא דאין בה פגם.

שאלה נעץ סכין בכותל או שן או צפורן ושחט מאי. תשובה לכתחילה אין שוחטין ואם שחט שחיטתו כשרה.

שאלה: שחט בהם כשהם מחוברים דרך ברייתם מאי. תשובה פסולה אעפ"י שאין בהם פגם.

שאלה: לקח לחי של בהמה שיש בו שנים ושחט בה מאי. תשובה פסולה מפני שהוא כמגל ואם יש בו שן אחד שוחטים בו לכתחילה.

שאלה: ליבן סכין ושחט בה מאי. תשובה כשרה שחדדה קודם ללבונה. פי' והא איכא צדין, בית השחיטה מרווח רווח.

שאלה: סכין שצד האחד מגל וצד האחר יפה שוחטין מצד האחר דהיינו מצד היפה או לא. תשובה אין שוחטין בו לכתחילה, ואם שחט כשר.

שאלה השוחט צריך שיבדוק הסכין או לא. תשובה צריכה בדיקה אבשרא ואטופרא ואתלת רוחתא.

שאלה. צריך לבדוק הסכין אחר שחיטה ואם לא בדק ונאבד מאי. תשובה צריך בדיקה ואם לא בדקו ונאבד שחיטתו כשרה.

שאלה: אם לא בדק הסכין בין בהמה לבהמה ולבסוף נמצא פגום מאי. תשובה כלן פסולות ואפי' הראשונה כך פסקו הגאונים.

שאלה: בדק ושחט ולא בדק לבסוף ושבר בה עצמות ונמצא הסכין פגום מאי. תשובה כלס כשרות שבעצם אפגום ואם לא שבר בה עצמות כלס פסולות כפי דברי הגאונים.

שאלה: טבח שצריך להראות סכיניו לחכם ולא הראה ולבסוף נמצאת סכיניו יפה או רעה מאי. תשובה ליפה כשרה ומנדין אותו ולרעה טרפה ומנדין אותו ומעבירין אותו ומכריזין על כל בשר ששחט ששחיתו טריפה.

שאלה: כמה יהא אורך הסכין שיכול לשחוט בה. תשובה כל שהוא. **שאלה** מתי שוחטין. תשובה בין ביום ובין בלילה והוא שיהא אבוקה בידו ואם שחט באפלה כשרה.

שאלה: השוחט בשוגג בשבת או ביום הכפורים מאי תשובה שחיתו כשרה.

שאלה: באיזה מקום שוחטין. תשובה בחולין בכל מקום חוץ מן העזרה וקדשי מזבח שוחטין אפי' בעזרה. ואם שחט החולין בעזרה מאי. תשובה הבשר טהור ואסור בהנאה וקוברין אותו והאפר אסור בהנאה ואפי' שחט לרפואה או לאכילת גוים או להאכיל לכלבים, אבל הנותר בעזרה והמקרקר וגוי ששוחט והשוחט ונמצאת טריפה והשוחט בהמה חיה ועוף הטמאים הבשר מותר בהנאה.

שאלה. אם עבר והכניס בשר חולין שחוטה מאי. תשובה מותר באכילה.

שאלה שחט חולין בעזרה או אכל כזית מבשר חולין שנשחט בעזרה מאי. תשובה מכין אותו מכת מרדות.

שאלה: אמר בהמה זו שלמים שולדה חולין ונשחטה וולדה בעזרה מאי. תשובה מותר באכילה.

שאלה: אמת שאין שוחטין לתוך ימים ולתוך נהרות לפי שנראה כמקריב למים ולא לכלי שיש בו מים צלולים לפי שנראה שלצורכו הוא שוחט ולא לתוך כלים ריקנים שנראה שמקבל הדם לזרקו לע"ז ולא לגומא שכן דרך עובדי ע"ז, ואם עבר ושחט מאי. תשובה שחיתו כשרה ויכול לשחוט לכלי מלא מים עכורים ושוחט חוץ לגומא והדם שותת ויורד לגומא ובשוק לא יעשה כן שלא יחקה את המינין וכן שוחט בדופני הספינה והדם יורד לים וכן על גבי הכלים מותר. **שאלה:** נעץ סכין והעביר צואר בהמה עליו מאי. תשובה שחיתו פסולה דחיישינן שמא ידרוס אבל אם הסכין למעלה כשרה אבל עוף דקליל דליכא למיחש שמא ידרוס בין למעלה בין למטה כשרה. **שאלה:** שחט והוליך ולא הביא או הביא ולא הוליך מאי. תשובה אם יש בסכין מלא צואר וחץ לצואר כמלא צואר אחד מכל דבר שהוא שוחט כשרה ואם לאו פסולה.

שאלה: הוליך והביא וחתך את הראש מאי. תשובה שחיתו כשרה. **שאלה:** שחט שני ראשים כאחת מאי. תשובה שחיתו כשרה.

שאלה: שנים שאחזו בסכין מאי. תשובה אפי' אחד מצד זה והשני מזה שכנגדו כשרה ולא חיישינן שמא ידרוסו.

שאלה: שנים שאחזו שני סכינים ושחטו יחד בשני מקומות מאי. תשובה שחיתתן כשרה וכגון ששחט אחד מהם רובו אע"פ שאין השחיטה במקום אחד.

שאלה: שחיתה העשויה כקולמוס או כשני המסרק מאי. תשובה כשרה.

שאלה: השוחט בלא כונה אלא כשוחק כגון זרק סכין לנועצה בכותל מאי. תשובה כשרה אבל אם נפל הסכין מעצמו בלא ידיעתו פסולה.

שאלה: השוחט בגלגל אבן או בגלגל עץ מאי. תשובה אם מכח אדם הגלגל נסבב ונשחט כשרה ואם מכח המים פסולה, ואם אדם משך המים וסבב הגלגל ושחט בסביבתו כשרה שהוא כחו. דוקא בסביבה ראשונה אבל בסביבה שניה פסולה שהוא מכח המים.

שאלה: השוחט לשם הרים לשם גבעות לשם נהרות לשם ימים מאי. תשובה שחיתתו פסולה ואפי' לא נתכוין אלא לרפואה.

שאלה: שחט לשם מזל של ים לשם מזל של הר לשם חמה ולבנה כוכבים ומזלות מאי. תשובה אסורה בהנאה.

שאלה: שחט בהמה לזרוק דמה לע"ז או להקטיר חלבה לע"ז מאי. תשובה אסורה שמחשבה פוסלת בחולין כמו במוקדשין.

שאלה: שחט לשם עולה לשם שלמים לשם אשם תלוי ותודה וקרבן נזיר מאי. תשובה שחיתתו פסולה לפי שלא באים בנדר ונדבה

וכל השוחט לשם דבר שבא בנדר ונדבה שחיתתו פסולה, לפי שיש לחוש שמא עתה הקדישו והוא ליה שוחט קדשים בחוץ, וכן קרבן פסח כיון שיכול להפרישו בכל השנה באיזו שעה שירצה דינו כדבר הבא בנדר ונדבה אבל השוחט לשם דבר שאינו בא בנדר ונדבה כגון חטאת ואשם ודאי בכור ומעשר בהמה שחיתתו כשרה והוא שלא נדע שעבר עליה חטאת [ואשם] אבל נדע שעבר עבירה שחייב עליה חטאת ואשם ואמר זו לחטאתי ולאשמי שחיתתו פסולה.